

HET GULDEN VLIES VAN THULE

Thea Beckman

Het Gulden Vlies van Thule

Lemniscaat Rotterdam

Twaalfde druk, 2006
Omslag: Jan Wesseling
© Lemniscaat b.v. Rotterdam 1985, 2006
ISBN 90 5637 916 x

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Druk: Drukkerij Haasbeek b.v., Alphen aan den Rijn
Bindwerk: Boekbinderij De Ruiter b.v., Zwolle

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier en geproduceerd in de Benelux, waardoor onnodig milieuverontreinigend transport is vermeden.

INHOUD

DEEL I ELVIRA	7
1 Op weg naar het Nieuwe Land	8
2 Merkwaardige ontmoeting	26
3 Elvira krijgt een aanbidder	47
4 De wraak van de gouverneur	63
5 De avonturen van kapitein Habermas	85
6 Elvira trekt erop uit	103
7 De zoon van de Konega	122
8 Conflicten	150
9 Thura	165
DEEL II SHASITA	183
10 Snel rijk worden!	184
11 Verdwijningen	201
12 Verdwaald!	222
13 De onverbidelijke grootmoeder	231
14 De Konega van Thule	252
15 De weg terug	272
16 Dienstkloppers	288
DEEL III ELVIRA	305
17 Oproer	306
18 Moeilijke beslissingen	321
19 De diplomaat	334
20 Gevangen!	347
21 De schipbreuk	367
22 De bevrijders	380
23 De koppige generaal	387
24 Het Gulden Vlies	404

DEEL 1

Elvira

1 OP WEG NAAR HET NIEUWE LAND

De drukte op de kade van Loran was onbeschrijfelijk. Hijskranen piepten, mensen riepen, vrachtauto's reden af en aan, een bootzman vloekte krakend en er huilden een paar kinderen. Elvira Kamgut leunde tegen de verschansing van de GLORIA, het emigrantenschip dat vandaag naar het Nieuwe Land zou vertrekken, en keek met grote ogen naar het inschepen van de passagiers. Op de kade beneden stonden nog tientallen mensen met pakken, koffers, rugzakken en zwemvesten. Ze sleurden hun bagage over de loopplank en verdwenen stuk voor stuk in de buik van het schip. Elvira was vijftien jaar oud en dit was de eerste keer in haar leven dat ze een grote reis maakte. Henrik Kamgut, haar vader, was benoemd tot ondergouverneur van de kolonie Upernavik in het Nieuwe Land. Hij was vooruit gereisd. Nu mochten zijn vrouw Sabine en Elvira met haar jongere broer Arnout en haar kleine zusje Elsie volgen. Elvira was behoorlijk opgewonden door alles wat zij zag en verwachtte. Oef, wat gingen er veel mensen naar de koloniën! Werden die allemaal aangetrokken door de verhalen over een groot groen leeg land, waar de aarde rul was, waar het voldoende regende en dat adembenemend mooi moest zijn? Ze moest er inwendig om grinniken.

We worden geacht trots te zijn op ons vaderland, dacht ze. Onze dichters bezingen onze grootheid, onze moed en onze trouw aan het Badense Rijk, maar nauwelijks krijgen de mensen de kans zich ergens anders te vestigen of ze weten niet hoe gauw ze naar Thule moeten gaan om daar hun geluk te beproeven. Maar wat weten we eigenlijk van dat land? Heel weinig...

Het was enkele jaren geleden begonnen, toen de kranten berichten gingen afdrukken over een reusachtig eiland in het noordwesten van de oceaan. Het bestaan van dat eiland scheen in het verleden al bekend te zijn en er gingen zelfs geruchten dat lang geleden – toen de Egons nog als dictators regeerden – expedities naar dat Thule waren uitgezonden, maar daarvan werd later nooit meer iets vernomen. Maar, zo schreven de journalisten, dat was vele jaren vóór de Glorierijke Revolutie geweest. Die revolutie had een einde gemaakt aan het dictatorschap van de Egons en een soort democratie tot stand gebracht. De nieuw gekozen regering en de gekozen president hadden de eerste tijd nog hun handen vol gehad aan de wederopbouw, aan het onderdrukken van oproerlingen en aan een nieuwe oorlog met het Britse Rijk. Pas nadat de vrede was getekend en de ergste misstanden in het Badense Rijk waren opgeruimd, konden de ministers van Oorlog en van de Toegevoegde Gebieden gaan denken aan kolonisatie van ver weg gelegen eilanden. Yselân werd zonder enige moeite veroverd, maar dat was een vulkanisch en weinig vruchtbaar eiland en het leverde het Badense Rijk maar weinig voordeel op. De geruchten en verhalen over Thule, nog verder naar het westen gelegen dan Yselân spraken meer tot de verbeelding van de Badeners. Volgens de onderworpen Yselânders moest dit Thule uiterst vruchtbaar zijn en ongelooflijke schatten bezitten, terwijl het door de schaarse bevolking nog nauwelijks in cultuur was gebracht. Wat daar niet allemaal in de grond zat! Goud, zilver en tin, ruwe olie, edelstenen, zelfs diamanten! Thule, onontgonnen en grotendeels onbewoond, leek een belofte in te houden waarvan de lokroep onweerstaanbaar was. En als het Groot Badense Rijk iets nodig had, waren het wel rijke koloniën. In het hete binnenland van het Rijk breidde de woestijnvorming zich onhoudbaar uit. Elvira had het gezien toen ze in de trein zat die haar en haar familie van de hoofdstad Badenurg naar de grote havenstad Loran bracht: een zonnig landschap met

armoedige dorpen, kale struiken met uitgedroogde blaadjes die wapperden als krantensnippers en akkers waarop het graan nog groen was maar waar de halmen te ver uiteenstonden. Donkere vogels vlogen erboven, dreigend en hongerig. En het was nog maar begin mei; de gloeiend hete zomer moest nog beginnen! Volgens de journalisten, die niet ophielden te schrijven over het Nieuwe Land, regende het in Thule regelmatig, zelfs gedurende de zomermaanden.

De verovering van Thule was snel gegaan. De machtige Badense vloot was opgestoomd naar het westen, had de Thuleense kuststeden gebombardeerd en bezet, terwijl de bevolking van die steden in paniek het binnenland was ingevlucht en zich verborgen hield in de onafzienbare wouden en het woeste bergland. Tot de niet geringe verbazing van de Badense landingstroepen hadden de Thulenen zich niet verzet tegen de inname van hun belangrijkste kuststeden. Zodra de beschietingen door de Badense oorlogsvloot begonnen, hadden de bewoners de steden ontruimd en zich teruggetrokken in de wildernissen van hun bergland.

‘Een laf, schuw en dom volk,’ stond er in de krant. ‘Helaas leed onze vloot toch verliezen door de onbekendheid met de wateren voor Thule, waar veel ondiepten, rotseilandjes en verraderlijke stromingen menige schipbreuk veroorzaakten. Laat ons de helden die ten onder gingen voor die gevaarlijke kusten herdenken met dankbaarheid en rouw. Zij stierven voor de glorie van ons vaderland en voor de welvaart van ons volk.’

Ondanks die tegenslag waren de Badense mariniers erin geslaagd de belangrijkste kuststroken van Thule te bezetten. Achter elkaar vielen de steden Kulus, Julianhab, Fredriksborg, Gothab en Upernavik in handen van de Badeners die meteen ernst maakten met de kolonisatie. Daarvoor was werkvolk nodig en daarom werd emigratie naar het Nieuwe Land van harte aangemoedigd. In Thule konden de mensen hun fortuin maken.

‘De Thulenen,’ had er in de kranten gestaan, ‘zijn uiterst primitief. Zij kennen geen elektriciteit, weten niet hoe zij gas uit steenkool moeten halen, ze bezitten geen motorvoertuigen en geen moderne machines. In de tien eeuwen na de Grote Ramp die de wereld trof zijn ze met hun beschavingspeil niet verder gekomen dan de Badeners zeshonderd jaar geleden. Ons wacht daar een grootse taak.’

Geen wonder dat Elvira Kamgut opgewonden was nu zij deel zou gaan uitmaken van de duizenden kolonisten die deze grootse taak op zich hadden genomen.

Langzamerhand werd het rustiger op de kade. De meeste passagiers waren ingescheept, alleen enkele laatkomers renden nog voorbij, sleurend met hun koffers. Naast Elvira doken Arnout en Elsie op. Moeder was nog beneden, in de kleine hut die zij met zijn vieren moesten delen.

‘Ik heb honger,’ deelde Arnout mee. ‘Hoe laat gaan we eigenlijk eten en wanneer vertrekken we?’

‘De avondmaaltijd is om vijf uur,’ zei Elvira die dat had gelezen op een bordje aan de ingang van de eetzaal in de buik van het schip. ‘En het ontbijt is ’s morgens om negen uur.’

De beide kinderen, zelfs Arnout, zagen er moe en slaperig uit na de lange, lange treinreis. Elvira verbaasde zich erover dat zij zich nog zo fit voelde. Of kwam dat door de opwinding?

‘Als we in Upernavik komen,’ vroeg Elsie, ‘krijgen we dan een huis?’

‘Natuurlijk wacht daar een huis op ons,’ antwoordde Elvira. ‘Daarom is vader ook twee maanden eerder gegaan, om alles voor ons in orde te kunnen maken. En reken maar dat er voor een ondergouverneur een móói huis is gereserveerd.’

‘Mooier dan onze etage in Badenburg?’

‘Vast wel.’

‘Vader is nu een belangrijke man geworden,’ zei Arnout. ‘Op één na de machtigste man in Upernavik. Noem dat maar niks.’

‘In Badenburg was hij toch ook al belangrijk?’ piepte Elsie.

‘Jazeker. Toen was hij ambtenaar eerste klasse op het Departement van Toegevoegde Gebieden.’

De lange naam maakte indruk op Elsie, maar ze keek niet blij. ‘Is het echt heel ver?’ vroeg ze en opeens besefte Elvira dat haar zusje een beetje bang was. Bang voor de grote zee die zij nog nooit had gezien, bang voor het onbekende dat hun wachtte.

Geruststellend legde ze een hand op Elsies hoofd. ‘Het is mei, zusje, dan is de zee heel kalm. En tegenwoordig beschikken de kapiteins over goede zeekaarten. We zullen veilig aankomen, dat beloof ik je.’

Arnout snoof. ‘Wat weet jij daar nu van? Misschien lijden we schipbreuk in een vliegende storm en spoelen we aan op een onbewoond eiland.’

Elsie keek benauwd en Elvira gaf haar broer een stomp. ‘Niet plagen,’ zei ze streng.

‘Ik plaag niet. Ik noem alleen de mogelijkheden. We zijn niet voor niets verplicht gedurende de zeereis allemaal een zwemvest te dragen. Daaraan kun je zien dat de reis nog steeds gevaarlijk is.’

Hij is zelf bang, schoot het door Elvira heen, maar dat wil hij niet toegeven. Ze klopte haar broer op de schouder. ‘Ach wat. Als er iets verschrikkelijks gebeurt zal jij ons allemaal redden, niet?’

Arnout knikte, opgelucht omdat zijn grote zus een soort held in hem scheen te zien.

Op de brug van de GLORIA werd een bel geluid en ook dieper in het schip rinkelden bellen.

‘Etenstijd!’ riep Arnout blij.

De kinderen zochten hun weg naar beneden, naar de grote eetzaal met de lange tafels. Moeder was er al en had op de banken

naast zich drie plaatsen vrijgehouden. De avondmaaltijd bestond uit dikke erwtensoep waarin zelfs enkele flintertjes vlees dreven, aangevuld met harde scheepskaak. Naast elk bord lag een sinaasappel.

‘Nou, we worden verwend,’ lachte Elsie.

Maar nauwelijks was Elvira op haar soep aangevallen of ze voelde hoe het schip in beweging kwam.

‘We varen!’ zoemde het langs de tafels.

Het liefst had ze nu haar maaltijd in de steek gelaten om naar boven te rennen en te zien hoe de GLORIA de haven uitstoomde en zee koos. Maar ze had te veel honger en de soep was te goed om achter te laten.

Moeder keek op, liet haar lepel zakken en opeens stonden er tranen in haar ogen. ‘Ja, we varen,’ fluisterde ze.

Sabine Kamgut was een stevige vrouw van negenendertig jaar met brede heupen, grijze ogen en donkerblond haar, terwijl ze nog iets van haar jeugdige schoonheid had weten te behouden. Ze had niet geprotesteerd toen haar man maanden geleden thuiskwam met de mededeling dat hij als hoge ambtenaar met zijn gezin zou worden uitgezonden naar het Nieuwe Land, hoewel Elvira wist dat het haar moeder moeilijk zou vallen alles wat haar vertrouwd was achter te laten. Maar bij de Kamguts was het de heer des huizes die besliste over belangrijke zaken. Bovendien betekende zijn benoeming een aanzienlijke promotie en dat telde zwaar.

Elvira legde snel een hand op haar moeders arm. ‘We vertrekken, maar we gaan een prachtige toekomst tegemoet.’

Sabine knikte en veegde haar ogen droog.

Nauwelijks had Elvira haar eten naar binnen of ze greep de sinaasappel en rende de eetzaal uit, de smalle gang door, de trappen op. Toen ze aan dek kwam zag ze dat ze de haven al uit waren. In al haar uitgestrektheid lag de oceaan voor haar. Uit de beide pijpen

van de GLORIA kwam dikke zwarte rook; het schip bonkte, zoemde en ploegde door het water dat bij de boeg wit schuimde. De koele vaarwind rukte Elvira's donkere haar naar achteren. Verrukt over het feit dat ze werkelijk op zee was en naar de horizon voer, pelde ze de vrucht. Ze reisde! Was er iets heerlijkers denkbaar? De beweging van het schip, het trillen van het dek onder haar voeten, de wetenschap dat krachtige machines met kolossale zuigers het schip voortstuwden over deze oneindigheid, brachten haar in extase.

Langzaam maar onherroepelijk verdween de lage kustlijn uit het zicht. En toen was er alleen nog maar water om haar heen, niets dan water...

Ze proefde de zoute wind op haar lippen. O, het leven was verrukkelijk! Maandenlang had ze uitgezien naar dit moment, half verlangend, half bevreesd en nu bleek het puur geluk te zijn. Ze wierp de schillen in het water, misschien lustten de vissen ook sinaasappel en ze moest lachen toen ze de meeuwen ernaar zag duiken. Haar handen omklemden de reling die vettig aanvoelde. Een matroos die haar passeerde floot even naar haar, dat maakte haar nog vrolijker.

Geleidelijk waren er meer passagiers aan dek gekomen, ook de Kamguts. Ze lieten zich uitwaaien, keken naar het witte boegwater en het brede vaarspoor, praatten opgewonden met elkaar en plotseling begon iemand te zingen. Het lied werd door honderden kelen overgenomen: 'Vaarwel, lief vaderland, vaarwel.' Tranen van ontroering en wilde vreugde sprongen in Elvira's ogen. Ze kon zich niet herinneren dat ze ooit zo gelukkig was geweest.

De dagen die volgden bleven heerlijk. Het weer hield zich goed, de zee was minder woelig dan Elvira had verwacht en de kinderen voelden zich alsof ze met vakantie waren. Overdag dwaalden ze over het schip, renden achter elkaar aan over het dek, aten enorme hoeveelheden gortenspap in de ochtend, erwten- of bonensoep

in de namiddag en amuseerden zich kostelijk. Moeder bleef vaak beneden in de hut, las wat of naaide aan een bloesje. Ze vond de eentonigheid van de zee deprimerend. Maar de jonge Kamguts verveelden zich geen moment. Met andere emigrantenkinderen deden ze spelletjes of ze lieten de matrozen vertellen over verre reizen. Veel van de zeelui waren al een paar maal naar Thule gevaren en zij spraken over ruime witte steden en groen, ontzaglijk veel groen.

Na een dag of tien voelde Elvira dat er iets was veranderd. De temperatuur was merkbaar gedaald, soms regende het en de matrozen liepen niet langer met ontbloot bovenlijf over dek maar droegen een soort flanellen hemden boven hun blauwe broeken. Ook het ritme van de machines leek te veranderen en de horizon was niet langer leeg. Ver weg verschenen donkere vlekken die op het water leken te drijven, maar wanneer ze er dichterbij kwamen bleken het rotseilandjes te zijn, slechts bewoond door vogels. Het schip voer nog maar op halve kracht en zocht voorzichtig haar weg tussen de vele ondiepten. Waren hier de Badense schepen vergaan, tjokvol dienstplichtigen? dacht Elvira beklemd.

‘Morgenochtend zijn we in Julianhab,’ wist Arnout te vertellen.

‘Fijn,’ riep Elsie die al die eilandjes maar griezelig vond, ‘gaan we dan van boord?’

‘Nog lang niet. Julianhab ligt aan het zuidelijkste puntje van Thule. Natuurlijk gaan daar kolonisten van boord, maar wij varen door tot Gothab en daar moeten we overstappen op een kustvaarder die ons naar Upernavik zal brengen. De reis is nog lang niet voorbij.’

‘Ik verlang naar vader,’ zei Elsie. ‘Zijn daar ook kinderen?’

‘Allicht,’ lachte Elvira. ‘Kinderen vind je overal op de wereld. Je zult heel gauw nieuwe vriendinnetjes hebben.’

‘Ik wou dat we er al waren,’ zuchtte Elsie.

Ik niet, dacht Elvira. Ik zou altijd door willen reizen, steeds nieuwe dingen zien, verder en verder...

Toen Elvira de volgende ochtend wakker werd voelde ze meteen dat er iets was veranderd. Het wiegen was opgehouden. In plaats van te bonken zoemden de machines alleen nog maar. Snel schoot ze haar bed uit, kleepte zich haastig aan, nam niet eens de tijd om zich te wassen en rende naar boven. Aan dek was het druk, honderden mensen verdrongen zich langs de reling. Twee sleepboten waren bezig de GLORIA naar een lange kade te trekken.

In het vroege ochtendlicht zag Elvira een witte stad die over het heuvelland lag uitgespreid: lage witte huisjes, van elkaar gescheiden door een tuin, daartussen lanen met hoge bomen en brede bladeren. Op de heuveltoppen stonden resten van windmolens en op een uitstekende kaap een vuurtoren. In de verte rezen kegelvormige bergen op.

Thule, het beloofde land!

Het schip werd langs de kade gemanoeuvreerd, trossen werden uitgeworpen, loopplanken neergelaten. Elvira lette er nauwelijks op; de witgroene stad hield haar aandacht gevangen. Wat moest het heerlijk zijn om hier te wonen! Maar Julianhab was slechts aanloophaven en wie er niets te maken had moest aan boord blijven. Wel ging een aantal kolonisten aan land, bepakt en bezakt, met vrouwen, kinderen, koffers. Zij zouden zich in de leegstaande huizen vestigen, uitzwermen over de heuvels, de verwaarloosde groente- en fruittuinen van onkruid zuiveren en tot nieuwe oogsten brengen. Ze kwamen katoenplantages aanleggen, een elektriciteitscentrale bouwen, de beschaving naar Thule brengen. Arnout en Elsie kwamen bij haar staan.

‘Net een speelgoedstad,’ zei Elsie.

‘Poeh, niets dan laagbouw,’ smaalde Arnout. ‘Het lijkt meer op een groot dorp dan op een stad.’

Een matroos met wie ze al eerder hadden gepraat bleef even bij hen stilstaan. ‘Julianhab is aangewezen als toekomstig vakantieoord voor rijke Badeners,’ zei hij. ‘De mensen die nu aan land gaan zijn voornamelijk bouwvakkers. Ze gaan een paar grote hotels optrekken en een winkelcentrum met restaurants en zwembaden bouwen. Dat alles moet over vijf jaar klaar zijn.’ Meteen daarna liep hij weer door.

Elvira probeerde zich voor te stellen hoe de stad dan zou worden: de witte huisjes verdwenen en vervangen door torenhoge gebouwen. De schaduwrijke lanen geasfalteerd, met een waas van blauwe uitlaatgassen erboven. In plaats van de groene parken, winkels en restaurants met af- en aanrollende wagens. Zou het er aantrekkelijker op worden?

Al de volgende ochtend vroeg lichtte de GLORIA het anker en stoomde opnieuw de zee op. Ze bleven ver uit de kust maar na een paar dagen van niets dan lucht en water werd de koers verlegd en naderden ze weer land. Ze voeren een brede, diepe fjord binnen. Op een vlak plateau waar kennelijk eens een scheepswerf had gelegen (de resten ervan kon je nog zien) ontdekte Elvira de ronde vormen van olietanks, met daarachter een netwerk van buizen: een raffinaderij.

Die aanblik bedierf het mooie uitzicht, maar verderop werden de fjordwanden weer hoger en gleden ze langs steile rotsen met smalle watervallen. Dat was prachtig. Langzaam rondde de GLORIA een wijde bocht in de fjord en opeens lag daar de stad Gothab voor hen, breed uitgebouwd over een laag gelegen stuk land, dat geleidelijk opkroop naar de heuvels en de verre bergen daarachter. Gothab was veel groter dan Julianhab, maar wel in dezelfde stijl gebouwd.

Elvira haalde diep adem van verrukking. ‘Maar dat is schitterend! Vindt u niet, moeder?’

‘Jazeker. Maar hier mogen we ook al niet blijven,’ antwoordde Sabine verdrietig.

Zou Upernavik ook zo zijn, groene lanen, witte huizen, grote parken...? Elvira hoopte het vurig.

Ook in Gothab werd druk gebouwd, zagen ze. De bommen die tijdens de verovering op de stad waren neergekomen hadden diepe gaten in de bebouwing geslagen, daar verrezen nu de betonnen geraamten van grote kantoren, regeringsgebouwen, banken en warenhuizen: werkplaatsen voor de nieuwe machthebbers.

Op een tamelijk hoge heuvel zag Elvira een groot, half ingestort gebouw, ook laag en wit maar zeer breed, met een zuilengang rondom. Het leek een paleis. ‘Als je dat zo ziet liggen zou je haast denken dat de Thulenen een beschaafd volk zijn,’ mompelde Elvira.

‘Dat is schijn,’ beweerde Arnout eigenzinnig. ‘Hun steden lijken erg mooi maar zie jij ergens een kerktoeren? Die huizen zijn gezellig om te zien, maar ik heb gehoord dat je er geen stromend water of elektriciteit zult aantreffen.’

‘Maar waarom hebben de onzen al die molens kapot gemaakt? Het moet een schilderachtig gezicht geweest zijn toen ze nog draaiden,’ merkte moeder op.

Weer haalde Arnout de schouders op. ‘Molens zijn belachelijk. Stel je voor dat onze industrie afhankelijk moest zijn van de wind. De aanmaak van tanks, geweren en kanonnen zou de halve tijd stil liggen.’

‘Kom mee naar beneden, we moeten pakken,’ zei moeder.

Twee uur later stonden ze op een van de kaden van Gothab. Elvira zou graag een poosje door de prachtige stad gewandeld hebben, maar daarvoor was geen tijd. Een eind verderop, aan een houten steiger lag de ZEEHELD te dobberen: een stoomschip met minder diepgang en slechts één pijp. De ZEEHELD zou diezelfde dag nog uitvaren. De Kamguts sleurden hun koffers erheen en werden over

een smalle loopplank aan boord geholpen. Ook ditmaal kregen ze met hun vieren een kleine hut toegewezen, met slaapkooien boven elkaar, net als op de GLORIA. Het rook er naar roet, stof, koper en ijzer.

De kustvaarder was meer vrachtschip dan passagiersschip. In de ruimen lagen materialen bestemd voor Upernavik, waar ook een elektriciteitscentrale in aanbouw was, zoals de bootsman Elvira vertelde. Hij leek haar een aardige man: gebruind, zwaar gebouwd, met een diepe, vriendelijke stem. Een zeebonk zoals je ze in boekjes tegenkwam.

De Kamguts waren niet de enige passagiers. De hut naast de hunne werd ingenomen door een jonge officier, luitenant Carl Habermas, die naar Upernavik terugkeerde na een kort verlof in Gotahab. Hij was een knappe jongeman met een dun snorretje, slank in zijn uniform en hij had de blauwste ogen die je je kon indenken. Moeder was zichtbaar van hem onder de indruk en vond het prettig met hem te praten.

Hij kon de Kamguts ook veel bijzonderheden vertellen over hun toekomstige woonplaats, waarnaar ze alle vier gretig luisterden. ‘Upernavik,’ zei hij, ‘is tot nu toe onze meest noordelijke verovering en nog helemaal in opbouw. Ten noorden ervan loopt een brede rivier, de Ilk, die de grens vormt tussen Badens en Thuleens gebied.’ Hij toonde hun een kaart waarop de veroverde gebieden stonden afgetekend.

‘Is dat alles wat we hebben?’ vroeg Elvira verbaasd. ‘Een strookje langs de westkust, een stukje van de oostkust en Julianhab in het zuiden? Ik dacht dat de koloniën veel uitgebreider zouden zijn.’

‘De rest komt ook nog wel,’ zei de luitenant koeltjes. ‘Daar zorgen mijn manschappen wel voor.’

‘Tegen onze strijdmethoden is niets en niemand opgewassen, hè?’ glunderde Arnout.

‘De Thulenen in elk geval niet,’ zei Carl Habermas. ‘Waar onze

oorlogsschepen maar verschijnen pakken ze hun boeltje en slaan op de vlucht. Terugvechten doen ze niet. En ze begrijpen absoluut niets van ons. Tijdens de eerste maanden van de verovering maakten onze jongens nogal eens gevangenen. Die werden ondergebracht in kampen en natuurlijk probeerden we die mensen aan het werk te zetten, al was het maar puinruimen. Maar dat was volslagen hopeloos. Ze stonden ons vol onbegrip aan te staren, snapten maar niet wat er van hen werd verlangd en als ze al iets deden, deden ze het verkeerd. Onze bevelen snapten ze niet en je zou zweren dat ze alleen stompjes aan hun armen hadden in plaats van handen met tien vingers, zo onhandig waren ze. Niets mee te beginnen.’

‘Wat gebeurde met hen?’ vroeg Elvira.

‘Niets. We hadden geen zin die lui te eten te geven, van kleren te voorzien en te huisvesten als ze niet konden werken en je maar met stomme koeienogen stonden aan te staren zodra je probeerde hun iets duidelijk te maken. Opvreter kun je in een in opbouw zijnde kolonie niet gebruiken. Dus stuurden we hen de wildernis in.’

‘Zomaar?’

‘We brachten ze naar de rand van ons gebied, wezen naar de wouden en riepen hun toe: “Maakt dat je wegkomt!” Dan keken ze elkaar en ons stomverbaasd aan met die grote domme ogen, mompelden iets en sjokten weg. Gelukkig zagen we ze niet meer terug.’

‘En nu moet het werkvolk uit het Badense Rijk komen,’ zei Elvira. Bij zichzelf dacht ze: Is het dom om je van de domme te houden als je niet voor een vreemd volk wilt werken?

‘Hoe zien Thulenen eruit?’ vroeg Elsie. ‘Erg lelijk?’

‘Onnozel. Verder verschillen ze niet zo veel van ons. Er zijn veel donkere types onder, met glad zwart haar en zwarte ogen, maar je vindt er ook lange blonde kerels bij, met grijze of blauwe ogen.

Als je het mij vraagt zijn de Thulenen voortgekomen uit een allegaartje van volkeren, overlevenden van de Grote Ramp zo lang geleden.’

‘Daaruit zijn wij ook voortgekomen,’ merkte Elvira op.

‘Zeker, maar wij hebben ons ontwikkeld tot een technisch hoogstaand en beschaafd volk. De Thulenen zijn in hun primitiviteit blijven steken.’

Die avond, toen ze al lang weer op zee waren zei moeder in de beslotenheid van hun hut tegen Elvira: ‘Die luitenant Habermas lijkt me een aardige man.’

‘Waarom?’ vroeg Elvira, die hem nogal verwaand had gevonden. ‘Hij is zo groot en knap. En weet je wat hij tegen me zei? “Mevrouw Kamgut,” zei hij, “u boft met twee mooie dochters.” Dat verbaasde me maar hij zei ook nog: “Weet u, de wetten van vraag en aanbod worden beheerst door schaarste. Wat schaars en moeilijk te krijgen is, terwijl veel mensen het willen hebben, wordt duur en alleen bereikbaar voor de uitverkorenen. Onze koloniën hier in het Nieuwe Land wemelen van mannen, maar ongehuwde vrouwen zijn schaars. Gezinnen met jonge dochters zijn daarom dubbel welkom.”’

‘Nou en?’ vroeg Elvira geeuwend.

‘Dat is toch duidelijk. Over een paar jaar hebben jij en Elsie de echtgenoten voor het uitzoeken!’

‘O.’

‘Die luitenant is ook nog niet getrouwd,’ vervolgde moeder hoopvol.

‘Welterusten,’ zei Elvira snel.

De volgende dagen waren voor de kinderen nog prettiger dan de oceaanreis was geweest. De matrozen maakten grapjes tegen de passagiers, ze lieten Arnout helpen het dek te schrobben, wezen

op bijzonderheden langs de kust, die vaak hoog en rotsachtig was en doorsneden werd door talloze fjorden. Ze stoomden langs veel kleine eilanden, meestal kaal of schaars begroeid, waarop miljoenen zeevogels broedden. Boven de hoge kust zag Elvira reusachtige roofvogels cirkelen: ‘zeearenden’ noemde de bootsman die. De hele dag was de lucht vervuld van het gekrijs en geschreeuw van vogels.

Al dat vliegende, zwemmende en wemelende leven vervulde Elvira met een gevoel van geluk. In het Badense Rijk moest alles wat groeide uitgebreid beschermd worden met tonnen vergif tegen vogels en insecten en nog waren de oogsten slecht. Hier, waar de bodem in hoofdzaak uit graniet leek te bestaan tierde een dierenleven waarvan ze niet had kunnen dromen dat het bestond: zo talrijk, uitbundig en overweldigend. Hoe was dat mogelijk?

De bootsman kon het haar vertellen. ‘De Thulenen zijn zo weinig ontwikkeld dat ze geen bestrijdingsmiddelen en moordende vangmethoden kennen. Uit pure onmacht moesten ze de natuur haar gang laten gaan.’

Soms ontwaarde Elvira op een lager gedeelte van de kust een kleine nederzetting, verlaten en in verval. De bewoners waren weggetrokken.

Aan het einde van de tweede dag wees de bootsman Elvira naar de kust terwijl hij haar zijn verrekijker leende. ‘Zie je dat. Dat is de kust van Thule niet, maar een heel groot eiland dat ervoor ligt. Disko wordt het genoemd. Toen we hier voor het eerst kwamen, twee jaar geleden, woonde er niemand. Moet je nu eens zien.’

Elvira zag het door zijn kijker. Het strand van Disko stond vol boortorens en ze telde zeker tien grote olietanks. Niet ver daarvandaan lag een nieuw dorp van Badense huizen.

‘Disko is het grootste eiland dat voor de westkust ligt en de olierijkdom is onvoorstelbaar,’ vertelde de bootsman. ‘De aardolie zit maar twee kilometer onder de oppervlakte en zo diep konden de

Thulenen natuurlijk niet boren. Nu al produceren wij er veertigduizend ton brandstof in de week.’

Elvira zei niets. Ze vond die stalen boortorens en witgeverfde tanks eigenlijk foeilelijk op het woeste eiland. Het water voor Disko glansde vettig en hier zag je opeens minder vogels. ‘Boren ze in Upernavik ook naar olie?’ vroeg ze angstig.

‘Niet dat ik weet.’

Ze vond dat een hele opluchting.

Het schemerde al toen Disko-eiland achter hen verdween. Elvira had zich aangewend lang aan dek te blijven, zelfs nadat de zon was ondergegaan.

Ze keek naar de weerspiegeling van de maansikkel op het water, toen plotseling een dof gerommel haar oor bereikte. Verschrikt keek ze om en toen zag ze hoge vuurzuilen die recht naar de stille hemel rezen. Nog meer ontploffingen volgden, nog meer vuurzuilen stegen op. Ze stond verstijfd, haar handen om de verschan-sing geklemd. Arnout, moeder en zelfs Elsie kwamen naar boven rennen in hun nachtgoed.

‘Wat gebeurt er?’ vroeg Sabine angstig.

Elvira wist het niet. Geschrokken keek ze naar de vurige horizon, gehuld in vlammen en hoge, roetzwarte wolken die omhoog torenden.

‘Dat moeten de olievelden van Disko zijn,’ riep een matroos die voorbij rende.

Nog steeds volgden de ontploffingen elkaar op. De hele horizon leek in brand te staan, zwarte rookwolken verduisterden de maan. Sabine had haar grote dochter bij de arm gegrepen. ‘Wat is dat? Het lijkt of de wereld vergaat...’

‘Nee mevrouw, de wereld vergaat niet. Het zijn de tanks en de raf-finaderijen van Disko-eiland die in brand staan,’ klonk de stem van luitenant Habermas.

Elvira draaide zich om en keek hem aan. ‘Disko-eiland?’ stamelde ze. ‘Zomaar...?’

‘Niet zomaar.’ Zijn stem klonk bitter. Elvira begreep het niet goed en keek weer naar de horizon en het fantastische schouwspel van hoge vlammen en roetwolken. ‘Dat is de tweede in een jaar tijd,’ hoorde ze de officier zeggen.

‘De tweede wat?’

‘De tweede grote raffinaderij. De eerste was bijna een jaar geleden aan de zuidkust, een kilometer of vijftig voorbij Julianhab. Zo’n brand – van die omvang bedoel ik – is nauwelijks te blussen. Die in het zuiden heeft maandenlang gewoed.’ Vol weerzin schudde hij het hoofd. ‘En nu Disko... O, vervloekt!’

‘Zijn die... zijn die installaties dan zo slecht beveiligd?’ vroeg Sabine.

Zelfs hier, op vele mijlen afstand kon je de hitte van de brand voelen, of was dat verbeelding?

De kapitein had de snelheid van de ZEEHELD laten opvoeren alsof hij bang was voor uitstromende brandende olie.

‘Slecht beveiligd?’ knarsetandde de luitenant, ‘kom nou, mevrouw. Badense ingenieurs weten heus wel hoe ze boortorens en raffinaderijen moeten bouwen. Maar twee van zulke branden in een jaar tijd, dat kan geen toeval meer zijn. En ook geen onvoorzichtigheid. Volgens mij is het sabotage.’

Sabotage! Het woord bleef tussen hen in hangen, vol dreiging.

‘Dat begrijp ik niet,’ zei Elvira.

‘Sabotage door wie?’ vroeg Sabine ontsteld.

‘Thulenen, mevrouw. Thuleense terroristen die het voortdurend gemunt hebben op onze technische installaties, onze olievelden en op alles wat wij hier proberen op te bouwen. Natuurlijk hebben onze raffinaderijen en olievelden een goede bedrijfsbrandweer. Een kleine brand, ontstaan door onvoorzichtigheid of slordigheid hebben ze zo onder de knie. Maar dit... zoiets...’

‘Hoe doen ze dat dan?’ vroeg Elvira. ‘Thulenen beschikken toch niet over bommen, granaten of vlammenwerpers – en hoe kunnen ze zo dicht bij een goed bewaakte raffinaderij komen om zo’n... zo’n ramp te veroorzaken?’

De luitenant haalde de schouders op. ‘Als we dat wisten, juffrouw, hadden we al lang een einde gemaakt aan de terreurdaden van de Thulenen.’

‘Hebben... hebben de Thulenen dan wél wapens?’ vroeg Sabine ontzet. ‘En ... en...’

‘Doen ze in Upernavik ook zulke dingen?’ vroeg Arnout en zijn stem trilde.

Luitenant Habermas antwoordde niet. Hij keek naar de vlamme horizon, naar de vurige weerschijn aan de onderzijde van de roetwolken en gromde, diep in zijn keel. De Kamguts zeiden niet veel meer, elk van hen was met de eigen gedachten bezig. Dus Upernavik was *niet* veilig! Geen enkele kolonie in dit mooie Nieuwe Land was veilig. Het had er, vanaf het dek van de GLORIA allemaal zo mooi en vredig en plezierig uitgezien. Thule leek, op de kuststeden na, volkomen ongerept. Maar dat alles was slechts schijn. In de binnenlanden van dit reusachtige eiland huisden miljoenen Thulenen die weliswaar zonder verzet hun kuststeden aan de Badeners hadden prijsgegeven, maar kennelijk niet in hun verlies wilden berusten. Elvira voelde een huivering langs haar rug trekken. Wat stond de Kamguts in het Nieuwe Land nog te wachten?

Disko-eiland en de brand zonken weg achter de horizon. Zwijgend daalden de passagiers af naar hun hutten. Elvira had nog duizend vragen willen stellen aan de jonge officier, maar zijn strakke afwijzende gezicht verhinderde dat. Hij wilde heel duidelijk niet meer praten.